

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
Вил-15060	10-04-2023

До Съдийската колегия
на Висш съдебен съвет

До Български институт за правни
инициативи

О Т Г О В О Р И

от Венета Димитрова Стефанова - съдия в Районен съд - Средец, и.ф. административен ръководител – председател на РС-Средец, в качеството на кандидат за заемане на длъжността „административен ръководител — председател“ на Районен съд — Средец,
на въпроси на г-жа Биляна Гяурова — Вегертседер - директор на Български институт за правни инициативи.

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ,

УВАЖАЕМА Г-ЖО ГЯУРОВА-ВЕГЕРТСЕДЕР,

Във връзка със зададените ми въпроси изразявам следното становище:

Въпрос №1: Какво е Вашето мнение за течащата в публичното пространство дискусия за промени в Конституцията на Република България в частта за съдебната власт? Какъв е релевантният начин да се чуе мнението на магистратите в този процес?

Отговор: Безспорно процесната дискусия и належащата необходимост от промени в Конституцията на Република България в частта на съдебната власт е въпрос от първостепенна важност, доколкото същите целят да бъде гарантирано проявлението на правовата държава за българските граждани и техните начинания, както и постигане на заветната цел - върховенство на закона за всички. Постигането на тази цел ще доведе до достъпно, бързо, качествено, прозрачно и носещо справедливост правосъдие в Република България и адекватно разследване на корупцията по високите етажи на властта и на организираната престъпност. По отношение на релевантния начин магистратите да изразят мнението си, считам, че освен стандартните процедури е целесъобразно да се прилагат по-често максимално опростени форми като анкетни проучвания, предвид обстоятелството, че много често поради служебна ангажираност магистратите не успяват да изразят обосновано становище по редица важни въпроси.

Въпрос № 2: На 11.10.2022 г. СК на ВСС взе решение да не прилага нито един от 4-те разработени модела за реформа на съдебната карта. Какво е Вашето мнение по въпроса? Смятате ли, че концепцията за общностния съд с по-висока ангажираност на съдиите в живота на дадена общност може да бъде алтернатива на преформатиране на съдебната карта?

Отговор: Напълно споделям необходимостта от реформа на съдебната система в частта на оптимизация на съдебната карта, като считам, че този процес следва да бъде пряко свързан с промените в Конституцията. Очевидно е, че процесът е труден и сложен, като считам, че следва да се отчете опита на други европейски държави от континенталната правна система и същият да бъде заимстван. Не споделям виждането за закриване на районни съдилища и създаване на териториални отделения по подобие на ПРБ. По мое наблюдение направените промени не са довели до целените резултати. Считам, че от първостепенна важност при осъществяване на реформата е да се отчетат най-вече следните фактори: достъп до правосъдие по отношение на близостта на гражданите до съдилищата, минимален размер на съда, така че да може да се осигури наличието на различни компетенции и функции, намаляване на разходите, тъй като ресурсите на публичната администрация не следва да бъдат пропиляни, а по-скоро оптимизирани, подобряване на качеството и адекватно изпълнение на предоставяната услуга. Процесът по реорганизация на съдебната карта следва да се случи паралелно с усилената дигитализация на съдебната власт, измерване нормата на натовареност, оценка качеството на правосъдието, въвеждане на бюджетиране, обвързано от ефективността на съда.

Относно концепцията за общностния съд, приложима в САЩ и други държави по света, намирам, че същата би постигнала целта си и би била успешно приложима при една ефективна правна система, тоест тя се явява едно надграждане на вече утвърденото върховенство на закона, поради което считам, че в нашата държава на този етап не би могла да бъде алтернатива на преформатиране на съдебната карта, поради наличие на много други проблеми, които следва да бъдат решени първоначално.

Въпрос № 3: Проблемът с неравномерната натовареност е повсеместен и все още не е намерена формулата, чрез която да се постигне баланс между отделните съдебни райони. Какви са Вашите виждания за въвеждане на инструменти (от нормативен и организационен характер) за постигане на по-равномерна натовареност между органите на съдебната власт и отделните магистрати.

Отговор: Моето мнение е, че следва проблемът да бъде решен в рамките на съществуващия щат и ресурси. Справянето с натовареността е пряко свързано с реорганизацията на съдебната карта, необходимост от законодателни промени по отношение на подсъдността на делата и по отношение на подлежащите на обжалване, като се изключат от обжалване определени граждански дела с малък материален интерес и наказателни с ниска обществена опасност. Пак заявявам, че има достатъчно натрупан опит от страна на останалите европейски държави, който може да бъде пригоден към нашата действителност.

Отделно считам, че заповедните производства могат с необходимите законодателни промени да се прехвърлят на съдебни служители, както е в редица европейски държави, за да се разтовари съда от тези дела и да разполага с време да решава същинските искиви производства. Имаше дискусии в тази насока, очевидно са надделели мотивите „против“. Аз лично съм с известни резерви към законодателните промени в ГПК по отношение на заповедните производства. Считам, че в случай, че същите са свързани с ангажиране на допълнителен кадрови и финансов ресурс няма как да бъдат целесъобразни, дори и да разтоварят понатоварените съдилища от тези производства. Отделно виждам евентуални проблеми, които ще възникнат в хода на приложението им. Очевидно същите ще бъдат решавани в движение.

Въпрос № 4: Една от широко дискутираните теми в съдийските среди е тази за възнагражденията и начина на определянето им. Какво е Вашето мнение по въпроса - смятате ли, че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, а не само на т.нар. „трима големи“?

Отговор: Налице е потребност за реформа в тази област, каквито препоръки имаше през годините и от Европейската комисия. Проблемът се задълбочи с актуализирането през годините на възнагражденията на магистратите с една и съща ставка, което доведе до непропорционално увеличаване на възнагражденията и едновременно с това увеличение на разликата в заплащането между най-високото и най-ниското ниво в съдебната система. Личното ми мнение е, че следва посредством законодателни механизми разликата между основните заплати на съдиите на различните инстанционни нива да бъде сведена до разумна стойност, което ще спомогне за намаляване на кадровото текучество в системата, като се отдаде по-голямо значение на допълнително възнаграждение за квалификация, професионален стаж, стаж на съответната позиция, което ще спомогне за справедливо заплащане на труда на магистратите при отчитане на

нивото, на което правораздават.

Въпрос № 5: Какво е Вашето мнение за Единната информационна система на съдилищата?

Отговор: Въвеждането на електронното правосъдие безспорно служи за подобряване на дигитализацията в съдебната система. Част от реализацията му беше въвеждането на ЕИСС, разработена от „Информационно обслужване“ АД. Считаю, че към настоящия момент с внедряването на ЕИСС е постигната една по-голяма прозрачност, публичност и достъп до правосъдие. Като недостатък отчитам, че същото не е довело до настоящия момент до целеното спестяване на време и по-бърз правораздавателен процес, поради което предстоят още много промени в тази област, за да се отговори в пълна степен на нуждите на правораздаването.

Въпрос № 6: В края на своята работа 48-мото НС прие окончателно измененията и допълненията в Закона за медиацията и ГПК, с които се въвежда задължителна процедура по медиация по някои видове граждански и търговски дела. Какво е мнението Ви за задължителната процедура по медиация по висящи съдебни дела?

Отговор: Подкрепям посочените законодателни промени. Безспорно медиацията е един от най-широко популяризираните методи за алтернативно разрешаване на спорове и същата би довела до известно разтоварване на съдебната система.

Въпрос № 7: През 2016 г. в ЗСВ бяха приети промени, които закрепиха законово определени параметри на съдийското самоуправление. Вече изминаха повече от 5 години от действието на тези текстове: Какво е Вашето мнение за приложението им на практика? Как се реализира съдийското самоуправление в съда, в който правораздавате?

Отговор: В РС — Средец за периода от 01.01.2021г. до настоящия момент работят двама съдии, поради което не може да бъде сформирано общо събрание. В този период съдийското самоуправление в съда се осъществява чрез провеждане на ежедневни срещи между двамата съдии, дискусии по организационни въпроси, касаещи работата на съда, качеството на правораздаването, както и обсъждане на натовареността.

Въпрос № 8: През изминалата година определени събития в един съд в страната доведоха до това 187 магистрати от страната от всички нива в съдебната система да изразят подкрепата си за свой колега чрез подписка, внесена в Съдийската колегия на ВСС.

Какво е Вашето отношение - в качеството Ви на кандидат за мандат като административен ръководител на съд, по въпроса за правомощията на един административен ръководител по отношение на един редови съдия откъм прилагане на дисциплинарни мерки? По-конкретно - следва ли например към съдиите да се прилагат всички състави на дисциплинарни нарушения, посочени в чл. 187 от КТ от страна на административния ръководител на съда /което лице не е работодател на тези съдии/? И по-общо - къде е границата, която отделя реализирането на дисциплинарната отговорност на магистрата от произвола и административния натиск от страна на административния ръководител?

Отговор: Като магистрат от почти 11 години, работил в различни органи на съдебната власт, лично аз не съм била свидетел на произвол и административен натиск от страна на административен ръководител посредством реализиране на дисциплинарна отговорност на магистрат, поради което намирам, че не са налице основателни причини за промени в правната регламентация на дисциплинарното производство в ЗСВ. Сега предвидения механизъм е достатъчна гаранция за правата на магистратите, чиято дисциплинарна отговорност е ангажирана.

Въпрос №- 9: Какво мислите за разделянето на Кодекса за етично поведение на българските магистрати на два отделни - за съдиите и за прокурорите и следователите?

Отговор: Не виждам наложителна причина за такова разделяне, поради обстоятелството, че целта на тези правила е една: формиране на по-високо обществено доверие към съдебната система, защита правата на човека и утвърждаване върховенството на закона, предотвратяване и ограничаване на корупцията в системата на съдебната власт, независимо от различните функции изпълнявани от съдиите, прокурорите и следователите. По-скоро считам, че следва да се наблегне на контрола по прилагането и спазването на Етичния кодекс.

Въпрос № 10: От концепцията Ви личи, че работата в съда е организирана добре и може само да се надгражда. На какво се дължи липсата на постоянно ръководство от 2019г. досега?

Отговор: Преди да отговоря на този въпрос искам да уточня, че липсата на избран от ВСС административен ръководител не е равнозначна на липса на административен ръководител. В периода 01.01.2021г. до настоящия момент, в който изпълнявам функциите на председател на съда, функциите на административен ръководител са се изпълнявали на 100%, като показателите откъм

качество на правораздаването в съда са почти отлични. Не е имало назначен титуляр поради липса на кандидати за длъжността. Лично аз съм решила да подам документи в тази изборна процедура, защото считам, че съм придобила необходимия професионален опит като съдия и изобщо като магистрат, както и опит на позицията, за която кандидатствам, тоест има какво да предложи, и не на последно място, защото се ползвам с подкрепата на колектива и имам желание да дам най-доброто от себе си за бъдещето на този съд.

С уважение:

/Венета Стефанова/